

Tőlem még olyan szellemes válasz sem telik, mint Newtontól, a nagy tudóstól, aki mélyen hívő ember volt. Valaki gúnyosan kérdezte tőle: "Aztán hogyan szedi össze életre az Isten egyszer a halottakat?" A nagy tudós benyúlt egy fiókba, kivett egy dobozt, abból egy marék vasreszeléket és szétszórta az asztalon.

- Szedje össze - mondta az idegennek.

- Nem tudom - felelte az. Erre a tudós kivett a zsebéből egy mágnest, és a vasreszelék fölé tartotta. Mind hozzácsapódott. Egy szempillantás alatt, az utolsó szemig.

- Nos, valahogy így! - felelte szerényen a tudós.

- Engem máris magához vonzott.

(Gyökössy Endre)

ÜZENET

A farsangból a böjtbe

A pogány népszokások és a katolikus vallásgyakorlat

Farsang vége a báloktól hangos: a szigorú nagyböjt előtt az önfelelt szórakozás ideje ez a pár nap. Az elmúlt években egyre több egyházi szervezésű mulatságon is elbúcsúztathatjuk a telet, és várhatjuk a tavaszi kikeletet. Az eredetileg pogány népszokás és a katolikus vallásgyakorlat kapcsolatáról Barna Gábor néprajzkutató, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezető docensét kérdeztük.

A vízkeresztől hamvazószerdáig terjedő kötött időszakot, tulajdonképpen a rövidebb egyházi évközi időt nevezzük farsangnak, amely igen ősi szokásrendből táplálkozik. Már a kereszténységet megelőzően a mérsékelt égöv országaiban mindenütt együtt járt ez a terminus a telet lezáró, tavaszt kezdő rítusokkal, zajos mulatságokkal, bőséges evés-ivással.

- *Az egyház hosszú évszázadokon át üldözte a pogány szokásokat, így a farsangolást is. Később azonban - megtisztítva e hagyományokat - megpróbálta kereszténnyé tenni. Az egyház tehát elfogadta, hogy böjtelő idején a vidámság, az egészséges életöröm uralja a lelkeket. A vallási tradíció, az egyházi előírások és a liturgia azután valójában egymás mellett, szoros kölcsönhatásban élt a néphagyománnyal: ebben az időszakban olvassuk az evangéliumban a kánai menyegző történetét Jézus első csodatételéről, amikor borrá változtatja a vizet. De ekkor van Mária eljegyzésének ünnepe is, amelyet a népi vallásgyakorlatban felújítva még ma is több helyütt megtalálunk: a Nógrád megyei Magyarándorban sokak által kedvelt ünnepi alkalom. Erre a két evangéliumi történetre emlékezvén faluhelyen a lakodalmak többségét farsang idején tartották*- meséli Barna Gábor.

Az újjáéledő természet mintájára a farsangolás fő motívuma a párválasztás és a házasság volt, így azok a leányok, akik farsang végén pártában maradtak, bizony nem kerülhették el a kicsúfolást. A városi embernek a farsang leginkább az álarcos bálokat jelenti. Már Mátyás király idejéből ismerünk feljegyzéseket a farsangi álarcviselésről és állatalakoskodásról, egy XVII. századbeli ismeretlen krónikás pedig így ír: "Az ördögnek szánt ünnep ez, az esztendőnek olyan időszaka, amikor az emberi bolondságok elemei erővel törnek elő. S úgy tesz, mintha az emberek szégyellnék kicsapongásaikat, ezért rejtik el ábrázatukat álorca alá..." A maskarák hajdanán megszemélyesítették a telet, a tavaszt és az úgynevezett vegetációs démonokat, visszautalva a kereszténységet megelőző időszakra - gondoljunk csak a máig élő busójárás hagyományának ijesztő maskaráira. Az álarcok a gonosz, rontó szellemek megtévesztésére és elriasztására szolgáltak, némelyiknek viszont a termékenység előidézésére varázshatalmat tulajdonítottak. Ugyanakkor maszk nélkül is megjelenik a tél és a tavasz küzdelme, a farsang és a nagyböjt elkülönülése, a néphagyomány szavaival: "Konc vajda és Cibere vajda harca". Már maga a farsang szó is jól tükrözi az ünnep értelmét: a német 'f'asching' magyarosítása, amely a 'f'asten'-ből (böjtöl, koplal) eredeztethető. Farsang tehát a szigorú nagyböjt előtti lakmározások ideje is: a kiadós, sokféle étel- és italfogyasztással jelképesen a természetet kívánták hasonlóan bőséges termésre készíteni. A farsangi napoknak vannak jellegzetes tájnyelvi elnevezései, például a farsangvasárnapot megelőző kövér- vagy zabálócsütörtök, utalva a farsangi ételek elkészítésének kezdetére. Húshagyókedd, farsang utolsó napja pedig a hosszú böjt kezdetét jelzi. A hamvazó- vagy böjtfogadászerda a böjt megkezdésének első napja. A csonkacsütörtök elnevezés arra utal, hogy ezen a napon még elfogyaszthatták a farsangi ételmaradékot. A böjtös negyven napban az egyház tiltotta a vigadozást, még a lakodalmat is, hogy megtisztult testtel és lélekkel várják az emberek a húsvétot, a megváltó Krisztus feltámadását. Gazdagság és szegénység, dúskálás és koplalás, mulatozás és lelki elcsendesülés jellemzi tehát farsang és nagyböjt találkozását.

- *Farsang utolsó három napjában - vagy ahogy a nép mondja: farsang farkában - rendezték országszerte a legnagyobb táncmultságokat. A tobzódás ellensúlyozására azonban mind a mai napig a legtöbb templomban lelkigyakorlatokat és szentségimádást tartanak, jöllehet ezek a "szentséges" ájtatosságok a II. vatikáni zsinat után erősen háttérbe szorultak. Amerre a farsangi szokásokról kérdezősködtem, többnyire ezt a választ kaptam: "Aki legény éjjel, legyen legény nappal is!" - vagyis aki hajnalig jót mulat a bálon, annak bizony másnap illik elmennie a délutáni szentségimádásra - mondja a néprajzkutató.*

G.A.A., Új Ember, 2004.02.15.

Létkérdésünk!

Rólunk, keresztényekről mondja egy szellemes író, hogy mi, keresztények ha nem imádkozunk, akkor úgy ülünk az Istenről való sokféle ismeretünk tetején, mint ahogy hideg télben a szenesember ül a szeneskocsi tetején: rengeteg a tüzelője, és mégis didereg. – Valóban így van ez! Mert Isten- ismeretünk ellenére a belső didergést, szívünk megdermedését, az elsekélyesedésünket és kiüresedésünket nem tudjuk elkerülni, csak akkor, ha mindennapi kenyerünkkel válik a rendszeres imádság. Mert az imádság valójában: létkérdésünk!

Az imádságnak azonban megvannak a nem kis nehézségei is. Az első nehézsége talán mindjárt az, hogy nem könnyű az imádságba belekezdeni. Igaz, vannak az életünkben pillanatok, amikor egyszerre nagyon éhesek leszünk az imádságra. Amikor minden Isten után kiált bennünk, és szinte feszül bennünk a vágy, hogy Istennel találkozhassunk. Ma mintha világszerte is felfokozódna ez az igény – az imádságnak sokszor nagyon is zavaros és kétes jellegű iskolái nyílnak a nyugati országokban is – az indiai és egyéb misztikus imamódok szinte divatszerűen terjednek. – Az imádságnak ezt az éhségét azonban éppen akkor nem érzi az ember, amikor az a leginkább szükséges volna számunkra. Amikor a mindennapi munkánk kezd nyűgössé válni; amikor taposómalomnak érezzük magunk körül az életet; amikor kedvetlenség, belső elszürkülés, vagy éppen a munka lázas üteme, az időhiány, a határidős dolgok szorításai környékeznek – akkor olyan könnyen találunk kifogást az imádság elhalasztására. S ha nagyon őszinték akarunk lenni magunkhoz, akkor rendszerint mégsem az időhiány ennek a halogatásnak az oka. Hanem sokkal inkább az riaszt bennünket, hogy az imádságban az első lépés kikerülhetetlenül az, hogy teljesen és feltétel nélkül készséggé kell válnom Istennel szemben. S ennek a belső készségnek: a teljes nyitottságnak a vállalása – ez az, amitől az ember visszariad. Ha az imádság csak annyi volna, hogy elmondok egy betanult kis szövegecskét, mint hajdanában gyermekkorunkban a reggeli meg az esti ima, ez még csak menne könnyedén. De az imádság – jól tudjuk – sokkal több ennél. A belső készség, a belső kinyílás nélkül pedig érezzük, hogy képmutatás volna az imádságunk. Képmutatók meg mégsem akarunk lenni.

Hatalmas biztatást olvashatunk az evangéliumban. Ezt mondta az Úr Jézus: Kérjétek, és adnak nektek. Mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és aki zörget, annak ajtót nyitnak. – Tehát ha kinyújtom a kezemet, kinyitom a szívemet Isten ajándékainak befogadására, lehetetlen, hogy üres maradjon a kezem és a szívem. – Persze azzal számolnunk kell, hogy nem mindig úgy teljeseznek a kéréseink, ahogy mi kérjük azt, mert Isten jobban tudja nálunk, hogy mi válik a javunkra. De ha kenyeret kérünk tőle, nem fog követ adni, hanem azt, ami jobb, mint amit kérnénk. Azt, ami igazán a javunkra válik.

ZDIARSZKY LÁSZLÓ

Február 22

Könyörgőnap

a szerzetesi hivatásokért

Február 11.

Betegek világnapja

Február 22.

Könyörgőnap

a világ éhezőiért

Február 22

Gyűjtés a katolikus

iskolák javára

Gyerekek!

Fiatalok!

Sarkadi tábor

július 16.-tól lesz!

Isten éltesse mindenkit aki ebben a hónapban ünnepli születésnapját vagy névnapját!

Ismerjük a titkot, avagy hogyan szervezzünk szektát

Kiss István pszichológus

Már csak egy fontos feladatot kell teljesítenünk, hogy profi módon szervezett közösségünk valóban betöltse hitvallásában vállalt kötelezettségét. Újra és újra emlékeztetni kell csoportunk tagjait az egy és igaz út, a nagy cél "fantomjára", arra a (ki tudja, talán valóban csak a mi fantáziánkban létező) célra, amiért érdemes küzdeni, szenvedni, lemondani. Persze, hogy igazán vonzó legyen - valami egészen újat, hihetetlenül nagyot és elérhetlent kell lebegtetnünk követőink szeme előtt. Közben pedig folyamatosan hangsúlyozandó: a cél csak Velünk, és csak az általunk kijelölt úton érhető el.

E gondolatmenetet követve, megfelelő ideológiai töltés behelyettesítésével, számos történelmi, politikai, illetve vallásos esemény modellezhető. Ezek után jól látjuk: mindennapjainkban nem rejtélyes és megmagyarázhatatlan erők, hanem igenis jól azonosítható tényezők vezetnek váratlan, kívülálló számára érthetetlen cselekedetekhez. Precízen alkalmazva a fent említett tényezőket, akár öngyilkosságba is vihető a vezetett embercsoport - bármiféle mágikus trükk, delejezés vagy földöntúli erő alkalmazása nélkül is. Az egyetlen teendő: módszeresen, kőkemény elhatározással, lépésről lépésre közelíteni a cél felé.

Miután már láttuk, hogyan szervezzünk egy ideológiailag jól körülhatárolható, szándékaink szerint működtethető közösséget, ideje lenne elgondolkodnunk azon is, mi a teendőnk, ha *minket vesz célba a rábeszélőgép*, s próbál egyvágányú gondolkodásra szorítani. Azaz: mit tegyünk, ha erőnek erejével próbálnak mindenféle módon befolyásolni - érzelmekre ható, a figyelmet túlterhelő, racionálisan szinte nem is követhető - propagandamódszerekkel idegen célok irányába vezetni.

Az 1950-es évek Amerikájában szinte mindenki a tudatalatti befolyásolás veszélyétől félt. Attól, hogy a televízió, mozi képkockái közé iktatott felszólításoknak akkor is eleget teszünk, ha nem tudunk szándékosan visszaemlékezni az üzenet tartalmára. A későbbi kísérleti ellenőrzések során azonban nem jelentkezett ez a hatás. Mint kiderült, lényegtelen volt, milyen üzenet átvitelével próbálkoztak, a kísérleti alanyok a helyzetről alkotott személyes elképzeléseiknek megfelelően viselkedtek - s azt gondolták: a "titkos üzenet" erre, a saját elvárásaiknak megfelelő viselkedésre szólította fel őket. (Ezért aztán az, aki magnókazettáját memóriajavító meditációs gyakorlatként hallgatta, ugyanolyan jónak ítélte, mint aki ugyanazt a szalagot testsúlycsökkentő segédeszközként kapta - - holott mindkét szalagon ugyanaz a zene szerepelt. Még akkor is kitarlottak a hatásosság mellett a vizsgálati személyek, ha az állítólagos csodatevő kazettájukat "véletlenül" elcserélték, s a fogyókúra üzenet dűnyögött ingerküszöb alatti erősséggel a memóriáját csiszolni vágyó alany fülébe...)

Mindent egybevetve nem rossz magyarázóelvv, ha valamilyen kényelmetlen tettünk után arra hivatkozhatunk: a Sátán (vagy bármilyen furcsa és misztikus erő) kényszerített egy egyébként nehezen magyarázható cselekvésre üzenetével, vagy valaki más hatott ránk delejes erejével. Nem rossz, de sajnos ingatag lábakon álló magyarázat. A tudatalatti manipulációba vetett hit ezzel megrendült - s lehetett folytatni a keresést más, igazolható tényezők után. A rábeszélőgép nem volt már többé misztikus masina, kifürkészhetetlen erők birtokosa. S ha már sikerült előrángatnunk a Démont a misztikum félhomályából, gondolkodhatunk arról is, hogyan védekezhetünk "titkos erők" ellen.

Az egyszerű figyelmeztetés, ismeretterjesztés csak rövid távon nyújt hatásos védelmet a rábeszélési próbálkozások ellen. Hiába van tisztában az alany a ténnyel, hogy most bizony meggyőzni próbálják - ha nem szentel külön figyelmet az érvek lehetséges cáfolataira: rábeszélődik. Legyen szó fogkrémről, politikai pártról vagy vallásról - a reklám mennyisége, gyakorisága és tetszetőssége győzni fog. A tv reklámját még szkepszissel fogadjuk - a boltban mégis az ismert nevű márkáért nyúlunk...

Akkor mit tehetünk? (folytatása és egyben befejező része következik!)

Rejtvény

Januári

Rejtvényünk

Megfejtése:

ONEZIMUSZ

12 helyes megfejtés érkezett!

februári rejtvény

Melyik szentírási

könyvben szerepel a

hamu a bűnbánat

jeléül?

Beküldési határidő:

február 15.

Beadási hely:

fogaras4@t-online.hu

vagy a templom sekrestyéjében

Sorsolás húsvétkor minden megfejtés egy lehetőség a nyeresésre!

**Árpád-házi
Szent Margit Plébánia**

1182 Budapest
Fogaras u. 16.

Telefonszám: 292-46-63

Faxszám: 297-54-17

www.szentmargit.hu

A plébánia e-mail címei:
ibenke@mail.interware.hu

fogaras4@t-online.hu

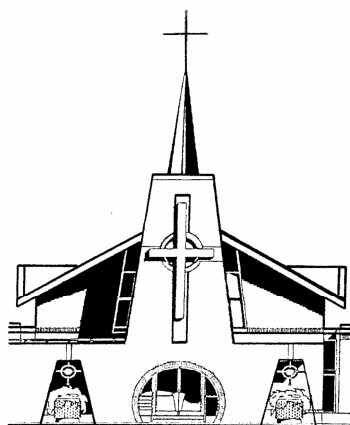
**„Szólj Uram,
mert hallja
a Te szolgád!”
1Sám3,10**

Az egyházadó
(egyházközségi hozzájárulás) a templomot segíti.
Milyen jó volna, ha támogatnánk egyházközségünket!

Számlaszámunk:
11718000-20382870

Csekken is fizethető!

Csekk a templom bejáratánál található

A kitartás hatalma

Soha ne add fel!

Akkor se, ha minden rosszul megy,
ahogy az néha megesik,
akkor se, ha úgy érzed, hogy az út
végeláthatatlanul csak emelkedik,
akkor se, ha pénzed fogytán van,
de számlák és tartozások fojtogatnak,
akkor se, ha nevetés helyett
sóhajtanod kell,
akkor se, ha gondterhelt vagy,
pihenj, ha kell, de soha ne add fel,
az élet különös és tele van fordulatokkal,
ahogy ezt mindannyiunk
megtanulja előbb-utóbb,
és mind összetalálkozunk ezen
a bukásokkal teli úton,
de ha összekapaszkodtunk volna,
mindenkinek sikerülhetett volna,
soha ne add fel,
mert legközelebb biztosan
sikerülni fog...
A siker egy fordított bukás valójában,
egy kék ég, amely gyanakvoan
üdvözli a felhőket,
és soha nem tudhatod, hogy
mikor vagy közel a célhoz,
mert lehet, hogy közel vagy,
és mégis távolinak tűnik,
de pont akkor nem szabad feladni,
amikor a dolgok csak rosszabbodnak!"

(Edgar A Guest)